

รายงานการศึกษาวิชาการด้านวนศาสตร์ชุมชน
การสำรวจและประเมินทรัพยากรในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านพัฒนารพณ
The Resources Survey and Assessment in Patanaworapong Community Forest

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 12 เพชรบูรณ์
สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้
ปีงบประมาณ 2548

รายงานการศึกษาวิชาการด้านวนศาสตร์ชุมชน
การสำรวจและประเมินทรัพยากรในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านพัฒนารพงษ์
ตำบลริมสีม่วง อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์
ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 12 เพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การสำรวจและประเมินทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านพัฒนารพงษ์ได้ดำเนินการระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง เดือนตุลาคม 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโครงสร้างสังคมพืช ลักษณะทางนิเวศวิทยาของพันธุ์พืชรวมถึงการใช้ประโยชน์จากผลผลิตป่าชุมชน การศึกษาแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การศึกษาผลผลิตจากป่าชุมชนและการใช้ประโยชน์โดยใช้แบบสอบถามในการสัมภาษณ์ครัวเรือนตัวอย่างจำนวน 47 ครัวเรือน

ผลการศึกษาปรากฏว่าประชากรตัวอย่างเป็นเพศชายร้อยละ 59.57 และเพศหญิง ร้อยละ 40.43 โดยมีอายุเฉลี่ย 47.68 ปี และประชากรร้อยละ 87.23 จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษา

ประชากรตัวอย่างร้อยละ 51.06 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และร้อยละ 36.17 ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้เฉลี่ย 37,917 บาท/ครัวเรือน/ปี และรายจ่ายเฉลี่ย 43,667 บาท/ครัวเรือน/ปี

ด้านการนำผลผลิตจากป่าชุมชนไปใช้ประโยชน์ พบว่า ประชากรตัวอย่างร้อยละ 93.62 ได้นำใช้ประโยชน์ สำหรับประเภทของการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน พบว่า ร้อยละ 87.23 เข้าไปเก็บหาหน่อไม้ ร้อยละ 70.21 เข้าไปเก็บหาเห็ดจากป่าชุมชน ร้อยละ 53.19 เข้าไปเก็บหาผักหวานป่า ร้อยละ 19.15 เข้าไปหาเห็ดจากป่าชุมชน และร้อยละ 38.29 ได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากผลผลิตอื่นๆ จากป่าชุมชน เช่น หาไข่มดแดง เข้าไปเก็บหาสมุนไพร นำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในป่าชุมชน ฯลฯ

สำหรับ การทำกิจกรรมอื่นในป่าชุมชน พบว่า ประชากรตัวอย่างร้อยละ 68.08 เข้าไปช่วยดับไฟป่า และร้อยละ 46.81 เข้าไปดูแลรักษาและปลูกต้นไม้ในพื้นที่ป่าชุมชน

2. การศึกษาโครงสร้างสังคมพืชโดยการวางแผนตัวอย่าง

ผลการศึกษาปรากฏว่าพบไม้ยืนต้นที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตรขึ้นไปในสังคมพืชป่าเต็งรัง จำนวน 18 ชนิด ความหนาแน่น 2,333.31 ต้น/เฮกตาร์ โดยไม้ประดู่ มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุดคือ 41.45% พบไม้รุ่นจำนวน 6 ชนิด และพบลูกไม้จำนวน 3 ชนิด และพบไม้ยืนต้นที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางเพียงอกมากกว่า 4.5 เซนติเมตรขึ้นไปในสังคมพืชป่าเบญจพรรณ จำนวน 12 ชนิด ความหนาแน่น 1,800 ต้น/เฮกตาร์ โดยไม้เสี้ยว มีค่าดัชนีความสำคัญสูงสุด คือ 53.44 % พบไม้รุ่นจำนวน 3 ชนิด และพบลูกไม้จำนวน 5 ชนิด

คำหลัก : ป่าชุมชนบ้านพัฒนารพงษ์, การสำรวจและประเมินทรัพยากร, การใช้ประโยชน์